

Prof. Dr. Erdođan MOROĐLU
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Emekli Öğretim Üyesi

6102 Sayılı
TÜRK TİCARET KANUNU'NA GÖRE
ANONİM ORTAKLIKTA
GENEL KURUL KARARLARININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ

Altıncı Baskı
İstanbul - 2012

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	VII
Kısaltmalar.....	XIX
GİRİŞ	1
1. Genel Kurul Kararı ve Hükümsüzlüğü	1
2. Türk Ticaret Kanunu'nun Düzenlemesi.....	2
3. Konunun İncelenme Plânı	5

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL KURUL KARARI

§ 1. Genel Kurul Kararının Önemi	7
§ 2. Genel Kurul Kararı ile Oyun Tanımı ve Hukuki Nitelikleri	9
1. Genel Kurul Kararı	9
2. Oy.....	10
§ 3. Genel Kurul Kararının Türleri.....	12
I. Payscalelerinden ve/veya Temsilcilerinden Oluşan Genel Kurulların Kararları	12
1. Esasa ve Usule İlişkin Kararlar.....	12
2. Olumlu veya Olumsuz Kararlar	14
3. İmtiyazlı Payscaleleri Genel Kurulları Kararları.....	14
4. Azınlık Kararları	16
5. Oydan Yoksun Pay (OYP) Sahipleri Özel Kurulu Kararları	18

6. Seçim Kararları	19
II. Diğer Genel Kurullar Kararları	20
§ 4. Genel Kurul Kararlarının Yorumlanması	21

İKİNCİ BÖLÜM
GENEL KURUL KARARLARININ VE
İŞLEM BÜTÜNÜNÜN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ
HALLERİ

I. Genel Olarak	23
§ 5. İptaledilebilirlik	24
§ 6. Butlan	25
§ 7. Yokluk	27
§ 8. Askıda Hükümsüzlük	32
II. İşlem Bütününün Hükümsüzlüğü Halleri	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YABANCI HUKUKTA GENEL KURUL
KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜNE
GENEL BAKIŞ

§ 9. İsviçre Hukuku	45
§ 10. Alman Hukuku	48

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
KESİN (MUTLAK) HÜKÜMSÜZLÜK
HALLERİNİN SINIRLANDIRILMASI

§ 11. Kesin Hükümsüzlük Halleri ile İptaledilebilirliğin Sınırlandırılması	57
---	----

1. Türk Ticaret Kanunu'ndaki Durum	57
2. Önerim.....	64

BEŞİNCİ BÖLÜM

GENEL KURUL KARARLARININ YOKLUĞU

§ 12. Genel Kurul Kararlarının Meydana Gelmesi Koşulları ve Yokluk	67
I. Genel Kurul	67
1. Genel Kurulun Toplanması Zorunluluğu	67
2. Toplantıya Çağrı.....	69
a) Çağrı Zorunluluğu	69
b) Çağrının Hukuki Niteliği	69
c) Çağrının Mevcudiyeti Koşulları	70
aa) Çağrının Bütün Payscalelerine Yapılması	70
bb) Çağrının Yetkili Organ veya Kişilerce Yapılması	75
aaa) Yönetim Kurulu.....	76
bbb) Azınlık Payscaleleri	80
ccc) Tasfiye Memurları.....	82
ddd) Tek Bir Payscaleli.....	82
eee) Anasözleşme İle Çağrı Yetkisi.....	82
fff) İmtiyazlı Payscaleleri Genel Kurulunu Çağrı Yetkisi	83
ggg) Diğer Mevzuata Göre Genel Kurul Toplantıya Çağrıya Yetkili Olanlar.....	84
aaaa) Yeddi Adillerce Çağrı.....	84
bbbb) Kayyım Tarafından Çağrı	84
cc) Çağrının Yapılış Şekli ve İçeriği Bakımından Geçerlilik Koşulları	86
aaa) Yapılış Şekli Bakımından	86
bbb) İçeriği Bakımından	90

aaaa) Şirketin Ünvanı.....	90
bbbb) Toplantının Yeri ve Zamanı.....	90
cccc) Gündem	92
dddd) TTK'nun 437/1 inci Maddesi Hükmü	95
ccc) Çağrının Şartlı Olarak Yapılıp Yapılamayacağı	96
d) Çağrı Gereklerine Aykırılığın Yaptırımı ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Uygulaması	97
3. Çağrısız Genel Kurul.....	103
a) Bütün Payların Sahip veya Temsilcilerinin Hazır Bulunmaları.....	103
b) Payscalelerinin Toplantıya ve Karara İtiraz Etmemiş Bulunmaları.....	104
4. Genel Kurulun Toplanması.....	106
a) Katılma Hakkı.....	106
b) Toplantı Nisabı (Yetersayısı)	109
c) Toplantılarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisinin Hazır Bulunması ve Toplantı Tutanağını İmzalaması Zorunluluğu.....	112
II. Karar	115
1. Öneriler ve Müzakere.....	115
2. Oylama ve Karar Yetersayısı.....	118
3. Oylama Sonucunun Tesbiti ve Toplantı Tutanağı.....	124
§ 13. Şirketin İşletme Konusu ve Yokluk.....	128
§ 14. Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun İleri Sürülmesi	131
1. Genel Olarak.....	131
2. Yokluğun Tesbiti Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları.....	131

ALTINCI BÖLÜM
GENEL KURUL KARARLARININ
BUTLANI

§ 15. Butlanın Sebepleri	133
I. Emredici Hükümlere Aykırılık.....	134
1. Nisbî Emredici Hükümlere Aykırılık ve Butlan	135
a) TTK.nun 447 nci Maddesindeki Düzenleme	135
b) Diğer Nisbi Emredici Hükümlere Aykırılıklar	140
2. Kesin (Mutlak) Emredici Hükümlere Aykırılık.....	140
a) Genel Kurul Kararlarının Unsurlarına İlişkin	
Emredici Hükümler	141
b) Şirketin Temel Niteliklerine, Yapısına İlişkin	
Emredici Hükümler	142
c) Şirket Sermayesinin ve Alacaklıların Çıkarlarının	
Korunmasına İlişkin Emredici Hükümler.....	143
II. Ahlâka Aykırılık	145
1. Kararın Konusu Bakımından	145
2. Kararın Amaç ve Konusundan Anlaşılan Genel	
Karakteri Bakımından	146
3. Kararın Meydana Gelişi Bakımından.....	150
III. İmkânsızlık	151
IV. Kesin Hükme Aykırılık	154
§ 16. Kısmî Butlan	155
§ 17. Butlanın İleri Sürülmesi	156
I. Davanın Bir Tesbit Davası Niteliğinde Olması.....	157
II. Davada Davacının Güncel Hukuki Yararı Bulunması.....	157
III. Davanın Anonim Şirkete Karşı Açılması.....	159
IV. Butlan Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları.....	159
V. Butlanın Tesbiti Davası Yerine Açılan İptal Davasının	
Dinlenmesine Hukuki Engel Bulunmaması.....	161

VI. Butlanın Tesbiti Davası Sonucu Verilen Olumlu ve Olumsuz Hükümlerin Etkisi	162
§ 18. Butlanın İleri Sürülmesi ve Dürüstlük Kuralı	163
§ 19. Bâtil Kararlar ve İcra Organı	166

YEDİNCİ BÖLÜM

GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ

§ 20. İptal Davası Hakkı	169
1. Genel Olarak	169
2. İptal Davası Hakkının Hukuki Niteliği	170
a) Müktesep Hak Nitelemesi	170
b) Görüşüm	173
§ 21. İptaledilebilirliğin Maddi Hukuka İlişkin Koşulları	174
I. Genel Kurul Kararı	175
1. Red Kararları	176
2. İmtiyazlı Paysahipleri Özel Kurul Kararları	180
3. Azınlık Kararları	182
4. Usule İlişkin Kararlar	183
5. Oydan Yoksun Pay Senedi Sahipleri Özel Kurulu Kararları	185
6. Yönetim Kurulu Kararlarının İptaledilebilirliği ve Geçersizliği Sorunu	186
a) İptaledilebilirlik Sorunu	186
b) Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı ve Yokluğu	194
II. Genel Kurul Kararının Kanuna, Anasözleşmeye veya Dürüstlük Kuralına Aykırılığı	195
1. Kanuna Aykırılık	196
2. Anasözleşmeye Aykırılık	198
a) Genel Olarak	198

b) Anasözleşmenin Müktesep Hak ve Alacak Oluşturan Hükümlerine Aykırılık.....	200
3. Dürüstlük Kuralına Aykırılık	204
a) Genel Olarak	204
b) Eşitlik İlkesine Aykırılık.....	206
c) Hakların Başkalarına Zarar Vermeden veya En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi (Grundsatz der schonenden Rechtsausübung).....	208
4. TTK.nun 1524/2 nci Maddesi Hükümü	209
5. Sadakat Yükümlülüğü ve İptaledilebilirlik	210
6. Genel Kurul Kararının Paysahipleri Arasındaki Sözleşmelere Aykırılığı.....	212
III. Karar ile Kanuna veya Anasözleşmeye Aykırılık Arasında Nedensellik (İllyet) Bağı.....	212
IV. Paysahiplerinin Somut Kişisel Hakla-Rımın İhlal Edilmiş Olması Koşulu	217
§ 22. Kısmî İptal	218
§ 23. İptal Davası	219
I. Genel Olarak	219
II. İptal Davasının Tarafları	221
A. Davalı	221
1. Anonim Şirket.....	221
2. Azınlık ve İmtiyazlı Paysahipleri Kararlarının İptali Davalarında Davalı Sıfatı	224
B. Davacılar	226
1. Paysahipleri.....	227
a) Paysahiplerinin Dava Hakları.....	227
b) Payın veya Paysenedinin Birden Çok Sahibinin Bulunması.....	231

c) Pay veya Pay Senedi Sahibinin Mülkiyet Hakkının Başkasının İntifa, Rehin, Hapis, Saklama (Vedia) veya Kullanım Öduncü (Ariyet) Hakları ile Kayıtlı Olması.....	231
d) Paysahiplerinin İptal Davası Açabilmeleri Koşulları.....	235
aa) Genel Kurul Toplantısına Katılmış Olan Paysahiplerinin Dava Açmaları Koşulları..	235
bb) Paysahiplerinin Karara Muhalefet Koşulu Olmaksızın İptal Davası Açma Hakları	243
aaa) Toplantıya Çağrının Usulünce Yapılmaması	245
bbb) Gündemin Gereği Gibi İlân Edilmemesi.....	245
ccc) Genel Kurula Katılma Yetkisi Bulanmayan Kişilerin veya Temsilcilerinin Toplantıya Katılıp Oy Kullanmaları.....	247
ddd) Pay veya İntifa Hakkı Sahiplerinin Genel Kurula Katılmasına ve Oy Kullanmasına Haksız Olarak İzin Verilmemesi.....	249
cc) TTK.nun 446/b Maddesi Hükmünün Eksikleri	250
dd) Müflis Paysahibinin İptal Davası Açma Hakkı	251
e) Müktesep Haklara Aykırılık Nedeniyle Açılacak Davalardaki Durum.....	251
2. Yönetim Kurulu	253
3. Yönetim Kurulu Üyelerinden Herbirinin İptal Davası Açabilmesi	256
III. İptal Davasında Süre	258
IV. Yetkili ve Görevli Mahkeme	260
1. Yetkili Mahkeme.....	260
2. Görevli Mahkeme	262

3. Kararların İptali Konusunda Tahkim	262
V. Davada Uygulanacak Muhakeme Usulü	264
VI. İptal Davasının Usul Hukukuna İlişkin Özellikleri.....	265
1. Teminat	265
2. Üç Aylık Dava Süresinin Sona Ermesinden Önce Duruşmaya Başlanamaması	268
3. Davaların Birleştirilerek Görülmesi.....	269
4. Davanın Açıldığıının ve Duruşma Gününün İlanı.....	271
5. İptal Davasına Müdahale	273
6. Genel Kurul Kararının Uygulanmasının Ertelenmesi	276
7. İptali Dava Edilen Kararın (Müddeabihin) Değeri.....	284
VII. İptal Kararları İçin Kanun Yoluna Başvurulması	288
1. Genel Olarak	288
2. Kararların Temyizi	289
VIII. Kötüniyetle İptal Davası Açanların Sorumluluğu	290
IX. İptal Talebinin Reddedilmesine ve Kabulüne İlişkin Kesin Hükümlerin Etkileri	292
1. İptal Talebinin Reddine İlişkin Kesin Hükümün Etkisi....	292
2. İptal Talebinin Kabulüne İlişkin Kesin Hükümün Etkisi	292
a) Kesin Hükümün Bütün Paysahipleri ile Organları Bağlaması	292
b) Kesinleşmiş İptal Hükümünün Geçmişe Etkili Olması	293
X. Birleşme, Bölünme ve Tür Değişikliğine İlişkin Genel Kurul Kararlarının İptali	295
XI. Mahkemece İptal Kararı ile Birlikte Doğru Olan Karara Da Hükmedilip Edilemeyeceği Sorunu.....	297
XII. İptal İlanının Ticaret Siciline Tescili	301
XIII. İptaledilebilir Kararlar ve İcra Organı	302

§ 24. Oyun İptali ve Genel Kurul Kararının Geçerliliğine Etkileri	303
§ 25. Tek Payscaleli Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü.....	306
§ 26. Genel Kurul Kararının İptaledilebilirliğinin Yeni Bir Kararla Giderilmesi (İptaledilebilir Kararların Teyidi)	309
§ 27. Bir Genel Kurul Kararının Yeni Bir Genel Kurul Kararıyla İptali.....	312
§ 28. İptal ve Geçersizliğin Tesbiti Davalarının Halka Açılmaya ve Borsa Kotuna Alınmaya Etkisi.....	317

SEKİZİNCİ BÖLÜM
HUKUKEN SAKAT GENEL KURUL
KARARLARI KARŞISINDA TİCARET
SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNÜN DURUMU

§ 29. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Gerekli Olmayan Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu	321
§ 30. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Zorunlu Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu	323
I. Kararın Sakatlığının Yokluk veya Butlana Yolaçacak Nitelikte Olması	323
II. Kararın Sakatlığının Askıda Hükümsüzlük Oluşturması.....	325
III. Kararın Sakatlığının İptaledilebilirlik Oluşturması.....	325
1. İptal Davası Açılabilme Koşullarının Bulunmaması	325
2. İptal Davası Açılabilme Koşullarının Bulunması.....	326
3. İptaledilebilir Bir Genel Kurul Kararının Ticaret Siciline Tescilinin Hükmü	329
Sonuç ve Öneriler.....	331
Bibliyografya	341